

(projekt)

**Uchwała Nr/...../...../2023
Sejmiku Województwa Śląskiego
z dnia 2023 r.**

w sprawie:

**przyjęcia aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego” przyjętego
uchwałą nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i 20, art. 89 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 z późn. zm.), w związku z art. 91 ust. 9c w nawiązaniu do art. 84 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.).

**Sejmik Województwa Śląskiego
uchwala**

§ 1

Przyjmuje się aktualizację „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego” przyjętego uchwałą nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Śląskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1.01.2024 roku.

Uzasadnienie

Realizacja zadania wynika z zapisu art. 91 ust. 9c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.), którego celem jest określenie działań naprawczych w Programie, które doprowadzą do długotrwałej poprawy jakości powietrza w województwie śląskim, a tym samym poprawy komfortu życia mieszkańców regionu.

Aktualizacja Programu została opracowana na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim, raport za rok 2022.

Obecnie na terenie województwa śląskiego obowiązuje Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego przyjęty uchwałą nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego w dniu 22 czerwca 2020 r.

Zgodnie z art. 91 ust. 9c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) w przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Sejmik województwa w terminie 2 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza określa, w drodze uchwały, aktualizację programu.

Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego została przygotowana, ponieważ w 2022 roku nadal notowane były przekroczenia standardów jakości powietrza oraz docelowego poziomu benzo(a)pirenu w województwie śląskim. Aktualizacja została opracowana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów krótkoterminowych. Integralną częścią aktualizacji Programu jest plan działań krótkoterminowych (PDK).

Nadrzędnym celem Programu ochrony powietrza jest ewaluacja działań naprawczych, tak, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa śląskiego.

Celem Programu ochrony powietrza jest również wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń substancji w powietrzu.

W drodze przetargu nieograniczonego został wyłoniony Wykonawca aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego – firma Atmoterm S.A. z siedzibą w Opolu.

Aktualizacja Programu obejmuje pięć stref oceny jakości powietrza:

- strefa aglomeracja górnośląska (o kodzie PL2401);
- strefa aglomeracja rybnicko-jastrzębska (o kodzie PL2402);
- strefa miasto Bielsko-Biała (o kodzie PL2403);
- strefa miasto Częstochowa (o kodzie PL2404);
- strefa śląska (o kodzie PL2405).

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie śląskim za 2022 rok poszczególne strefy zostały zakwalifikowane do klasy C ze względu na przekroczenia następujących zanieczyszczeń:

- aglomeracja górnośląska (PL2401) – ze względu na pył zawieszony PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)piren, dwutlenek azotu, oraz do klasy A, D₂ ze względu na ozon;
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska (PL2402) – ze względu na pył zawieszony PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)piren, oraz do klasy A, D₂ ze względu na ozon;
- strefa miasto Bielsko-Biała (PL2403) – ze względu na pył zawieszony PM_{2,5} oraz benzo(a)piren, oraz do klasy A, D₂ ze względu na ozon;
- strefa miasto Częstochowa (PL2404) – ze względu na pył zawieszony PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)piren, oraz do klasy A, D₂ ze względu na ozon;

- strefa śląska (PL2405) – ze względu na pył zawieszony PM10, PM2,5 i benzo(a)piren, oraz do klasy A, D2 ze względu na ozon.

Przekroczenia dopuszczalnej liczby dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu dobowego pyłu PM10 wskazano w czterech spośród pięciu strefa województwa śląskiego. Łączna szacowana powierzchnia obszaru przekroczeń pyłu PM10 to ok. 1 514 km². Szacuje się, iż w aglomeracji górnośląskiej obszar przekroczeń zamieszkuje blisko 1 mln mieszkańców, a w strefie śląskiej około 600 tys. mieszkańców.

Działania zaplanowane do realizacji w przedmiotowej aktualizacji programu ochrony powietrza mają na celu uzyskanie maksymalnego efektu ekologicznego poprzez wspomaganie działań wynikających z przepisów prawa, prowadzących do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł, które w największym stopniu oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu. Zgodnie z przeprowadzonymi analizami w zakresie wpływu poszczególnych źródeł emisji na wysokość stężeń substancji w powietrzu, działania naprawcze w głównej mierze powinny skupiać się na redukcji emisji z sektora komunalno-bytowego (pochodzącej z indywidualnych systemów grzewczych). Dzięki dostępności informacji z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) możliwe było oszacowanie efektu realizacji uchwały antysmogowej obowiązującej na terenie województwa śląskiego. Przeprowadzone analizy wskazują, że jej pełna realizacja (likwidacja urządzeń pozaklasowych do końca 2026 roku) pozwoli na poprawę jakości powietrza i dotrzymanie obowiązujących standardów.

Zgodnie z art. 91 ust. 9e ustawy Prawo ochrony środowiska przepisy dotyczące trybu przyjmowania programu ochrony powietrza stosuje się odpowiednio do jego aktualizacji.

Stosownie do art. 91 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska przeprowadzono procedurę opiniowania projektu Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie aktualizacji programu ochrony powietrza przez właściwych wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i starostów, w ramach którego projekt aktualizacji Programu został skierowany do właściwych wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i starostów, celem zaopiniowania. W myśl art. 91 ust. 2 i 2a ustawy POŚ wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta są obowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, niewydanie opinii w terminie, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza. W dniu 18 sierpnia 2023 r., pismem znak: OE-PS.721.7.2022, OE-PS.KW-000099/23 Zarząd Województwa Śląskiego przesłał do zaopiniowania projekt uchwały Sejmiku Województwa w sprawie aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego” do wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i starostów. Ogółem otrzymano 73 pisma, w tym 13 opinii: 5 pozytywnych i 8 negatywnych. W pozostałych pismach wójtowie, burmistrzowie lub prezydenci miast nie wskazywali jednoznacznie opinii, a jedynie wnieśli uwagi i wnioski do przedmiotowego projektu aktualizacji Programu. 100 gmin i 11 starostw powiatowych nie wniosło uwag zatem mając na uwadze przepis art. 91 ust. 2a ustawy POŚ przedmiotowy projekt aktualizacji Programu został zaopiniowany pozytywnie przez 161 gmin i 15 powiatów ziemskich, a negatywnie przez 6 gmin i 2 powiaty ziemskie.

Stosownie do art. 91 ust. 2b ustawy Prawo ochrony środowiska przeprowadzono procedurę opiniowania projektu Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie aktualizacji programu ochrony powietrza przez właściwego ministra do spraw klimatu, w ramach którego minister właściwy do spraw klimatu opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie miesiąca od dnia jego otrzymania. W związku z powyższym Zarząd Województwa Śląskiego w dniu 18 sierpnia 2023 r. pismem znak: OE-PS.721.7.2022, OE-PS.KW-000098/23 skierował projekt aktualizacji Programu do Ministra Klimatu i Środowiska. Minister Klimatu i Środowiska, w dniu 12 września 2023 r. pismem znak: DPM-WJP.0311.35.2023.MZ przekazał opinię w sprawie projektu aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”.

Zapewniono również udział społeczeństwa, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wypełniając powyższy obowiązek, na podstawie art. 21 ust. 1 oraz ust. 2, pkt 23, lit. a tiret drugi cytowanej ustawy, dane o projekcie aktualizacji Programu zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie. Ponadto zgodnie z zapisami art. 39 ust. 1, pkt 1-5 w/w ustawy podano do publicznej wiadomości informację o:

- przystąpieniu do opracowania projektu aktualizacji Programu i o jego przedmiocie,
- możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym wyłożona jest do wglądu,
- możliwości składania uwag i wniosków,
- sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie 21-dniowy termin ich składania,
- organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Ogłoszenie o przystąpieniu do realizacji przedmiotowej aktualizacji Programu zostało zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w dniu 14 lipca 2023 r. oraz w prasie (Dziennik Zachodni, wydanie z dnia 17 lipca 2023 r.).

Ponadto na stronie BIP Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w terminie 18 sierpnia 2023 r. oraz w prasie (w Dzienniku Zachodnim wydanie z dnia 18 sierpnia 2023 r.), została zamieszczona informacja o zamiarze rozpoczęcia konsultacji społecznych projektu aktualizacji Programu, zgodnie z uchwałą nr 1784/442/VI/2023 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 16 sierpnia 2023 r. Informacja o przystąpieniu do konsultacji społecznych zawierała termin oraz sposób składania uwag i wniosków w dniach od 21 sierpnia 2023 r. do 11 września 2023 r. Spotkania informacyjne w ramach konsultacji społecznych zostały zorganizowane i przeprowadzone w Częstochowie, Bielsku-Białej, Katowicach i w Jastrzębiu Zdroju, w terminie od 1 września do 6 września 2023 r.

Ponadto projekt Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego skonsultowano z organizacjami pozarządowymi oraz Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.).

Departament Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego przygotował analizę zasadności wykonania prognozy oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Programu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie której ustalono, że projekt aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Stanowisko to zostało potwierdzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach pismem znak: WOOŚ.410.293.2023.AOK z dnia 10 lipca 2023 r.

Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego spełnia wymagania określone w przepisach ustawy Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 września 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1159).

Stosownie do art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, do przedmiotowej aktualizacji Programu dołączono uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie konsultacji.

Nadrzędnym celem Programu ochrony powietrza jest określenie przyczyn wystąpienia przekroczeń substancji w powietrzu oraz wskazanie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy stanu jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa śląskiego.